

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon Inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetje, združite se!

V zgodovini jugoslovanskega kmetstva bo ostal vedno črno zapisal 8. avgust, dan, ko je nemila usoda iztrgala kmetstvu genija in vodnika, glasnika, preroka in tvorca nove dobe pravičnosti in sloge, nesmrtnega St. Radića.

Vsem se nam še živo v spominu razburkaní dnevi pred Radićevo prerano smrtjo. Notranji boji so grozili uničiti državo, razrušiti naš skupen dom. Strankarsko politične strasti in spletke so bile prikipeli do vrhunca. Tedaj je vzlil viharjem in valovom, ki so butali na vse strani, ostal Radić kakor granitna skala.

»Bojim se za državo!« je vzkliknil mož, ki ga sodobniki nismo mogli vselej popolnoma razumeti, ker nam je bil prevelik. Toda on se ni vdal bojazni, ampak se je lotil dela. S podvojeno silo je širil temelje svoje kmetko-narodne zasnove državne ureditve. Svojo HSS je hotel razširiti v Narodno kmetko stranko, ki naj bi ves narod od Triglava do Vardarja povežala v enotno voljo, mu vdahnila enotno hotenje in ga tako okrepila in toliko bolj usposobila za samostojno, svobodno državno življenje in delo.

Sredi teh priprav je zločinska roka prenapeteža pretrgala Radiću nit življenja. Strel v skupščini so položili velikega kmetkega voditelja na bolniško posteljo, s katere je omahnil v grob.

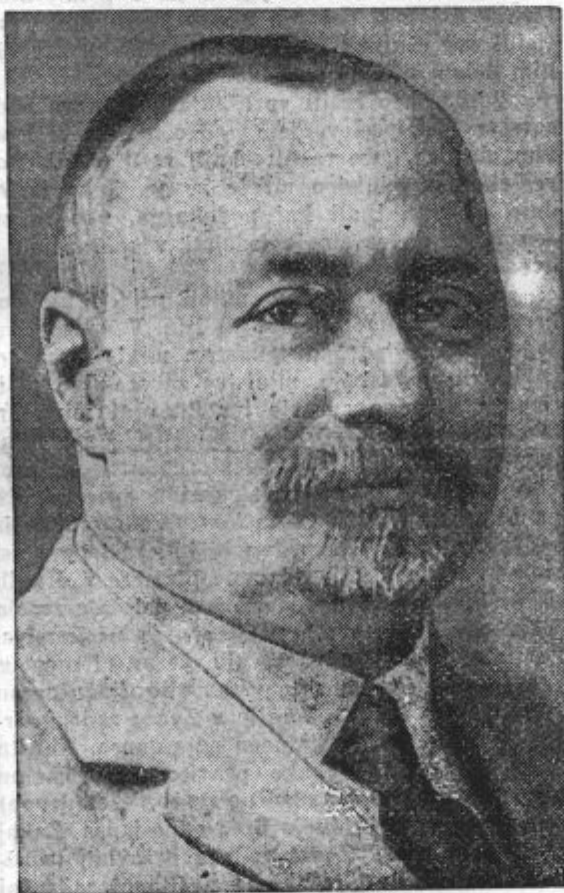
V tem, da St. Radić ni mogel izpeljati svoje velike zamisli, leži največja tragika njegove smrti, tragika, ki jo občutimo toliko bolj, kolikor bolj vidimo kmetko gibanje v državi razcepljeno in razdrobljeno.

Kljub temu ne smemo omahnuti in ne kloniti. Radićev duh živi in nam še vedno kliče: »Kmetje, združite se in spoštujte se med seboj! Vi ste prva in edina sila na svetu zato, ker pridelujete kruh, brez katerega ni življenja!«

Ta Radićev klic bodi naše geslo, vodilna misel vsega našega hotenja in delovanja. Naj divjajo viharji, naj razsaja huda ura, naj se zgodi karkoli, vedno se moramo zavedati, da je kmetstvo tisti temelj, na katerem sloni svet, da je kmetstvo otok, brez katerega utonemo v morju zmed.

Kri mučenikov je seme! In to mučniško seme Radićevih idej mora kaliti v nas in se razrasti v drevo, ki bo objemalo s svojimi zdravimi vejami vso domovino. Razširiti Radićev program, ga socialno vedno še poglobljati in izpopolnjevati, to je naloga vsakega kmetkega politika, to je sveta zapoved vsakega resničnega kmetkega gibanja. In pri vsem svojem delu moramo imeti to zapoved pred očmi. Biti nam mora zvezda vodnica, luč, ki nam zanesljivo kaže pot iz teme. Saj so državni politični nauki pokojnega Stefana Radića kmetstvu neizčrpna zakladnica moči in notranje sile. Po besedah velikega genija »so narodu koristni le tisti politiki, ki ustvar-

jajo in ki po svoji smrti narodu zapuščajo velika dela. Vse, kar so z delom in duhom ustvarili, ni več njih zasebna lastnina, temveč skupna last vsega naroda.«

Ali čutite ustvarjajočo moč te politične oporoke, ki diha iz zanositih Radićevih besedi? Ta oporoka nam je sveta in samo na podlagi tega naročila bo mogoče v Jugoslaviji doseči to, po čemer končno vsi najbolj hrepenimo: medsebojni sporazum, ki bo omogočil vsem vejam zdravo, mirno in plodno sožitje.

Kakor nam je usoda po eni strani sovrážna, tako nam je po drugi naklonjena. Dala nam je namreč dovolj velikih sinov, a med največje lahko štejemo Stefana Radića. Po njegovih stopinjah bomo iz hrvatstva, slovenstva in srbstva zanesljivo našli pot v jugoslovanstvo, da, še več! Našli jo bomo v najgloblje in najbolj plemenito človečanstvo.

Ob 8. obletnici te prerane smrti se tedaj poklonimo geniju tega velikana na način, ki ga njegovo delo zasluži in pričakuje od nas! Poklonimo se mu s tem, da vsi sprejememo za svoje življenjsko vodilo Radićev klic: »Kmetje, združite se in spoštujte se med seboj!«

Čeprav mnogokrat težke okolnosti terjajo od nas navidezen umik, naj to nikogar ne

moti in ne oplaši. Cilj ostane vedno isti. In tega cilja nismo zapustili, ga ne zapuščamo in ga tudi ne bomo nikoli zapustili. Prav tako pa ne bomo dovolili, da bi ga izigrali intrigantje in špekulantje, ki bi radi v kalnem valovju nabrali kaj plena za svoje samoljubje. Radićevo ime nam je presveto, da bi dovolili tako skrunitev. Samo s čistim srcem in s poštno mislijo sme poštnjak v svetišče jugoslovanskega kmetstva, potem pa smo lahko prepričani da ni več daleč dan, ko bodo vsa današnja nesoglasja samo še mrko poglavje jugoslovanske politične zgodovine.

Misli in želji, da nam čimprej zasveti ta veliki dan, bodi posvečeno vse naše delo v duhu in v večno slavo — Stefana Radića.

Za likvidnost denarnih zavodov

Nekako pred mesecem dni je širši upravni odbor Narodne banke sklenil, da prouči sedanje stanje privatnega denarništva in da na podlagi posebne ankete stavi vladi konkretne predloge za sanacijo našega kreditnega organizma. V tej zvezi se je guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljević nedavno podal na inspekcijsko potovanje, najprej v Srbijo, zadnje dni pa se je na svojem inspekcijskem potovanju mudil v Zagrebu, kjer je stopil v stik z zastopniki našega gospodarstva, da čuje njihove želje glede kreditne in devizne politike Narodne banke in da prouči možnosti za postopno vzpostavitev normalnega poslovanja privatnih denarnih zavodov, ki so pod zaščito.

V prvi vrsti je šlo v Zagrebu za sanacijo Prve hrvatske štedionice, ker bi po mnenju merodajnih krogov pomenilo ozdravljenje tega denarnega zavoda 50% sanacijo vsega hrvatskega denarništva.

Iz Zagreba je guverner dr. Radosavljević z viceguvernerjem dr. Belinom in šefom inspektorata g. Radojkovićem prispel v Ljubljano, da obiše tukajšnjo podružnico Narodne banke in da se enako kakor v Zagrebu informira o gospodarskih razmerah naše banovine, zlasti pa o stanju denarnega trga in o položaju vseh denarnih zavodov, ki so pod zaščito, ker namerava Narodna banka tudi slovenskim denarnim zavodom nuditi kreditno pomoč. Dopoldne je imel guverner konferenco s člani cenzurnega odbora ljubljanske podružnice Narodne banke, popoldne pa je bila širša konferenca, ki so ji prisostvovali predstavniki našega gospodarstva in denarnih zavodov.

Zelimo samo, da bi ta posvetovanja rodila vidne in nagle sadove. Naše gospodarstvo je bolnik, ki leži na smrtni postelji in mu tolažilne besede ne morejo pomagati. Treba mu je krvi-denarja, brez katerega neizbežno shira. Upamo vsaj, da so to uvideli tudi v centrali vsi merodajni krogi.

Zadružništvo I

Naša gospodarska rešitev

V zadnji številki lista smo del govora ministra senatorja Ivana Pucelja v novem Zadružnem zakonu, tu pa podajamo še njegovo kritiko. Zakon ima mnogo pomanjkljivosti, izmed katerih je sen. Pucelj zlasti pokazal na

več pglavitnih napak

in je med drugim dejal:

V desetih točka svojega poročila opozarja odbor (za proučevanje tega zakonskega predloga) na velike hibe in pomanjkljivosti in predlaga, kako in na kakšen način naj se temu odpomore, ne da bi bilo treba predlog vračati skupščini. Jaz pa želim opozoriti še na nekatere odredbe, kjer bom skušal pokazati, kako bi bilo treba ta vprašanja bolj pravilno in praktično rešiti.

§ 10. odstavek 4. dovoljuje, da sme v upravo zadrage biti izvoljen po en njen vodilni uradnik. Ti dve funkciji smatram za nezdržljivi. Upravni odbor nadzira delo osebja. Kdo pa naj nadzira tega uradnika? Ugotavljam, da je v načrtu ministrstva (namreč poljedelskega) bilo to prepovedano. Pritaknila pa se je neka nevidna sila in zahtevala spremembo, kakršna je sedaj v načrtu.

Glede § 28. odst. 3. smatram, da je cenzus za delegatski sistem (število, na kolikor zadružnikov odpade po en delegat) pri zadrugah previsok, ker se zahteva najmanj 1000 zadružnikov. V načrtu ministrstva je bilo zahtevanih samo 500, kar mnogo bolj odgovarja potrebam zadružništva.

§ 33. odstavek 2. se izneverja čistemu zadružnemu načelu, da imej vsak zadružnik na obnem zboru pravico samo do enega glasu.

§ 56. odstavek 4. nam je primer, kako so v ta zakon nametane odredbe popolnoma brez sistema, po želji in zahtevi te ali one zainteresirane osebe. Mislim na odredbo, ki pravi, da se prepis lahko napravi v katerikoli živem jeziku. Tudi trga ni bilo v načrtu ministrstva in je sploh najbolje, da se v zakonu o takih rečeh ne govori.

Šesto poglavje, ki govori o zadružnih zvezah je — milo rečeno — nejasno in netočno. Težko, da ne rečem — nemogoče je ugotoviti, kaj zdaj prav za prav velja za zadružne zveze. Zastopnik vlade je v odboru rekel, da veljajo te odredbe samo za tiste zadružne zveze, ki se bodo šele ustanovile, da pa se z njimi nikakor ne posega v sedaj obstoječe zveze in zadrage. Če je res tako, bi sedaj prosil pristojnega ministra, da se izjavi in da se tudi z njegove strani to sliši pred plenarom senata. Tedaj bi do neke mere mogli te odredbe razumeti in jih opravičiti, drugače pa ne.

Odločno sem proti visokemu cenzusu. (tu najmanjše število zadrug, ki lahko osnuje svojo zadružno zvezo), o čemur govorita § 89 (odst. 2.) in § 91 (odst. 1.). Zakaj zahtevati tako visoko število zadrug za ustanovitev zveze? Za presojo vitalnosti, poslovne sposobnosti, vpliva na naše gospodarstvo itd. kake zveze konsumnih zadrug je edino pravilno, če se oziramo na število združenih konzumentov-zadružnikov in obseg blagovnega prometa te zveze in njenih zadrug. Tale primer: V Ljubljani obstoji Železničarska nabavljalna zadruga, ki ima okoli 50 milijonov dinarjev letnega prometa. Tolikšen promet na leto težko doseže celo 500 kmetijskih zadrug skupaj! Kaj nam pravi ta primer? Da konsumnih zadrug na kmetih ni mogoče meriti z enakim merilom kakor v mestih. Življenje in zadružna praksa nam pravita, da je 50 takih zadrug kakor je ljubljanska železničarska, popolnoma dovolj za prav dobro zadružno zvezo, ki je lahko poslovna in revizijska hkratu. Čemu torej omejevanje svobode pri ustanavljanju zadružnih zvez? Ali je mogoče reči, da se s tem stremi po usvar-

janju močnejših zadružnih zvez? S takim odgovorom se ne morem zadovoljiti, ker mi je kot dolgoletnemu zadružniku znano, da močnih zadružnih zvez ni mogoče ustvarjati z zakonom. Ustvarjajo jih druge sile: medsebojno zaupanje in enotnost ciljev in volje, česar pa ni mogoče doseči z zakonom. To je področje, prihranjeno izključno delavnosti zadružnikov samih, zadružnih zvez in ljudi, ki vodijo dotične zadružne ustanove. Brez notranje povezanosti in močnih zvez. Kjer vladajo številke — ljudem, tam ni zadrug! Tako je rekel slavni italijanski zadružnik Lusati. Isto velja tudi za zadružne zveze.

§ 93. odst. 1. omogoča, da v upravo zveze pride zvezin vodilni uradnik. Torej isti primer kakor pri zadrugah samih. O tem sem že izrekel svoje mnenje. Tu naj se pomudim pri neki drugi nemogočnosti. Dovoljeno je, da lahko vstopijo v zvezo tudi neposredno fizične osebe. To se upravičuje, češ da je potrebno zaradi sestavljanja uprave. Odločno sem proti taki odredbi, to pa zato, ker se lahko zgodi, da v primernem trenutku lahko odločijo usodo zveze taki »paradni zadružniki«, ki sicer s praktičnim zadružnim delom nimajo prav nobene zveze.

§ 105 hoče rešiti vprašanje državnega nadzorstva nad poslovanjem zadružnih zvez. Pravim, da ga »hoče rešiti«, kajti rešil ga ni. Kot večletnemu ministru mi je znano, kako izgledajo pravilniki ali kaj podobnega, ako zakon dovoljuje, da se smejo izdelati v sporazumu z dvema ali več ministri.

Na tak način nismo nikoli prejeli nič dobrega. Tak primer imamo tudi tu. V nadzorstvu sodelujejo poljedelski minister, minister za trgovino in industrijo, minister za socialno politiko in narodno zdravje ter finančni minister, torej malo manj kakor cel ministrski svet. Zakonski načrt daje posameznim ministrom pravico nadzorstva nad posameznimi zvezami. Če pa bi se ustanovila zveza konsumnih zadrug iz zadrug, v katerih članstvu bi bili zastopani vsi sloji in stanovi, kakor imamo primere v drugih državah, tedaj bi po današnjem položaju ostala taka zadružna zveza brez državnega nadzorstva. Še nekaj je v tem paragrafu, česar ni mogoče braniti. To je namreč pooblastilo finančnemu ministru, da lahko odpošlje v Zvezo zadrug državnih uslužbencev stalnega odposlanca. Hkratu daje ta paragraf enako pravico kmetijskemu ministru za Glavno zadružno zvezo. Vse (druge) zadružne zveze ostanejo brez odposlanca. Zakaj ta dvojna mera? Zveza zadrug državnih uslužbencev mora biti včlanjena v Glavni zadružni zvezi kakor vse druge zadružne zveze. Zato bi naravno pričakovali; da je glede nadzorstva zenačena z ostalimi zadružnimi zvezami.

Čemu birokratstvo?

— Kratko bi rad opozoril na reči, s katerimi se uvaža birokratstvo v zakon in kot posledica tega tudi v delo zadrug. Če človek prečita ves zakon, najde lahko nešteto dokazov za pravilnost mojega mnenja, jaz pa hočem opozoriti samo na odredbe glede uprave v zadrugah (sprejemanje zadružnikov, izključevanje, imeniki itd.) in pa § 39. odst. 4., § 45. odstavek 3., § 54. odst. 1. in § 112. odst. 3. Ti paragrafi vsebujejo take odredbe, ki bodo za naše preproste kmetijske ljudi ostale vedno nerazumljive in nespremenljive. Tolmačenje zakona, ki naj bi ga v treh mesecih dal pravosodni in kmetijski minister, ne bo kdo ve kaj spremenilo tega stanja.

Usodna tiskovna napaka

— Končno je vse to zatemnila še »tehnično-tiskarska« napaka v § 18. Veste, kakšna je ta napaka? Zahteva se delitev zadružnika na manjše dele! To je dokaz o površnosti, ki je ne bi smelo biti pri izdelovanju zakona, celo pa že ne pri sestavljanju tako pomembnega in važnega zakona.

Razredna, verska in politična nepri-
stranost

— Zadružništvo izpoveduje razredno, versko in politično nepristranost. Takoj spočetka sem dejal, da čakajo zadružništvo črni dnevi, kakor hitro se pregreši proti tem načelom. Politični ljudje gledajo na zadružništvo samo kot na gospodarski oddelek svojih političnih organizacij.

Senator I. Pucelj je nato podrobneje utemeljil in pojasnil svoje trditve ter pokazal, zakaj je prišlo in moralo priti v sedanjem položaju do takih odredb v zakonu. Osvetlil je položaj zadrug v Sloveniji in povedal nekatero golo resnico in kričeč primer, kako politika v zadružništvu zadrage ubija, ovira v razvoju in razmahu ter jih spravlja v položaj, iz katerega potem ni izhoda.

Edini izhod

Proti koncu je gospod min. senator Pucelj izvajal

— Razen že omenjenih razlogov je za moje stališče odločilno to-le: Legije malih ljudi s kmetov in iz mest vidijo v zadružništvu edini izhod iz težkega položaja, v kakršnem žive danes. Njim dajemo ta zakon in s tem možnost, da se zadružno organizirajo, da se zadružno izobrazijo, vzamejo zadružno delo čvrsto v svoje roke, da branijo čistost zadružnih načel in zadružnega praktičnega dela. Potem bodo zadružniki sami za vedno onemogočili politične spekulacije iz lastnih življenjskih interesov.

S takim pogledom v bodočnost in z vero v zdrav in konstruktiven smisel našega naroda glasujem za ta zakon.

Vsa Slovenija razbičana

Zadnji čas je doletel Slovenijo strašen udarec, kakršnega že dolgo ne pomnimo. Nebo je streslo na nas vso svojo jezo. Toča, nalivi in neurja so pokončala kmetove upe na Dolenjskem, Notranjskem, Gorenjskem, po Štajerskem in v Prekmurju.

Ze v zadnji številki smo na kratko omenili strašno neurje v Suhi krajini. Temu udarcu so sledili sedaj še številni drugi, tako da skoraj ni več kraja, ki bi ne bil prizadet. Okrog Novega mesta, po Blokah, v Kamniški okolici, v Haložah, okrog Ljutomera, v Zasavju in Prekmurju je zapored te dni padala taka toča, da so uničeni vsi pridelki.

Kar je ostalo, so uničili požari in odnesle povodnji, tako da smo res — kakor poje pesem — ostali uboge reve! Nujna je potrebna pomoč države in banovine, kajti ljudem ni ostalo iz tega strašnega razdejanja nič.

Slovenci smo skromen in veren narod, zato nas toliko huje prizadene tak udarec in ljudje v obupu stokajo v molivah: »S čim smo si te zaslužili!«

Kakor v Sloveniji, tako je divjalo neurje tudi v sosednji Hrvatski. Zlasti je prizadeto že itak siromašno hrvaško Zagorje, ki ga je doletela katastrofa v noči na ponedeljek. Nalivi so se pričeli že v soboto, so trajali potem ves dan v nedeljo, a ponoči je hudournik v Samoboru preplaval velik del mesta. Voda je vdrla v hiše in lokale ter je med prebivalstvom nastala silna zmeda in groza. Tudi okoliška Bregana je močno prizadeta.

Vihar je divjal tudi drugod po Zagorju in je zlasti prizadel zlatarski srez. Škoda gre tudi na Hrvatskem v težke milijone kakor v Sloveniji.

Doma in drugod

Politično življenje

v Beogradu je dokaj potihnilo. Večina ministrov je odšla na odmor, narodni poslanci pa v svoje okraje.

Opozicijski poslanci, zlasti člani JNS, so odšli takoj na delo in se razkropili po svojih okrajih, da narod in volilce pouče o političnem položaju, o delu narodne skupščine, prav posebno pa o konkordatu, ki je bil predmet največjega zanimanja po vsej državi.

Opozicijski narodni poslanci so pojasnili narodu, zakaj so glasovali proti konkordatu in zakaj je konkordat nesprejemljiv v sedanjem besedilu.

Ves srbski narod enodušno odobrava postopanje in glasovanje parlamentarne opozicije. Proti konkordatu se je izjavila celotna beograjska združena opozicija in vse druge organizirane in dovoljene stranke (Ljotić, Hodžera).

Proti konkordatu se je izjavil tudi g. doktor VI. Maček in proti konkordatu je vsa napredna in nacionalna slovenska javnost, ki hoče imeti verski mir, ki hoče, da cerkev služi Bogu in narodu, ki hoče, da se cerkev dvigne nad politične stranke, ona napredna in nacionalna javnost, ki misli pošteno krščansko in katoliško in ki brez-pogojno zahteva, da se vera in cerkev ne zlorablja v politične svrhe.

Pri današnjem položaju bi tak konkordat, kakršen je bil predložen in sprejet od večine narodnih poslancev, pomenil izvor neprestanih sporov med državo in cerkvijo ter povzročil neminovne verske borbe med posameznimi priznanimi cerkvami v Jugoslaviji.

Poleg tega pomenja konkordat težko obremenitev našega naroda, posebno pa kmetijskega ljudstva, ki mora nositi že itak skoraj vso težo vzdrževanja cerkve na svojih ramah.

Iz navedenega jasno sledi, da se konkordat ne tiče vere kot take, verskih resnic in nauk, verskih obredov in verskih svetinj, temveč da ureja konkordat izključno le gospodarska in organizacijska vprašanja rimokatoliške cerkve. Tiče se torej vseh onih vprašanj, ki globoko posegajo v žep našega obubožanega človeka, davkoplačevalca in državljana kraljevine Jugoslavije.

Zato je razumljivo zanimanje vseh in vsakogar za konkordat in nikomur ni vseeno, kakšno je besedilo konkordata, kakšne obveze prevzema država v imenu jugoslovanskega naroda s konkordatom in koliko vpliva si je država v imenu vsega naroda zagotovila v teh gospodarskih in organizacijskih vprašanjih rimokatoliške cerkve.

In ker tak konkordat, kakršen je bil predložen naši narodni skupščini, ne odgovarja narodnim in državnim interesom, zato so bili skoro vsi opozicijski narodni poslanci in en del poslancev iz kluba JRZ proti njegovemu sprejetju ter so predložili resolucijo, po kateri naj vlada odstavi konkordat z dnevnega reda in prične ponovno pogajanja z Vatikanom za spremembo onih določb, ki najhujše zadevajo suverenost naše države in druge narodne interese.

Resolucija skupščinske opozicije je bila odklonjena in konkordat sprejet z večino 37 glasov.

S tem pa še vprašanje konkordata ni rešeno. Priti bo moral še pred senat. In ako ga bo senat sprejel z večino glasov, šele tedaj bo konkordat potrjen in stopil v veljavo z vsemi obvezami za naš narod in državo.

Vprašanje konkordata je sedaj prešlo v narod in on ga živo razpravlja povsod po vsej državi, zlasti pa se zanj zanima srbski narod in pravoslavje, ki se čuti z njim najbolj zadet. Seveda je zanimanje za vprašanje konkordata tudi pri nas v Sloveniji veliko. Zakaj, o tem bomo še spregovorili, ko bo važna pogodba predložena senatu.

Pogreb patriarha Varnave

Z velikimi slovesnostmi so v četrtek položili v Beogradu zemske ostanke pokojnega patriarha k večnemu počitku.

Sprevod je krenil od Saborne cerkve k svetosavski po ulicah kralja Petra, kneza Mihajla, kralja Milana in sv. Save.

Na čelu spreveda so nosili cerkveno bandero, križ in žito, trnjev venec in patriarhovo žezlo, vence Nj. Vel. kralja in članov kraljevskega doma ter patriarhova odlikovanja. Sledila je vojaška godba na čelu večjega oddelka vojske. Nato so prišla pevska društva, dijaki bogoslovja svetega Save, učenci vseh beograjskih šol, dolga vrsta svečnikov, zatem pa voz s truplom pokojnega patriarha.

Za vozom so stopali patriarhova rodbina, zastopnik Nj. Vel. kralja, kraljeva namestnika Perović in Stanković, člani diplomatskega zbora, poglavarji ostalih veroizpovedi in delegati pravo-

Trnjev venec, ki so ga nosili pred krsto v sprevodu sami pravoslavni svečeniki.

slavnih cerkev v inozemstvu, bivši predsedniki vlade in ministri ter predsednik beograjske občine, predsedniki in člani akademije znanosti, državnega sveta, glavne kontrole, kasacijskih in apelacijskih sodišč, rektor in dekani univerze, senatorji in poslanci, zastopniki gospodarskih korporacij in nacionalnih društev, Rdečega križa in Srbskega kulturnega društva, člani patriarhijskega sveta ter odbora za pogreb.

Povsod, kjer se je pomikal sprevod, so stale na trotoarjih goste množice ljudi, med katerimi so se mnogi s solzami v očeh in kleče poslavljal od pokojnega patriarha, ko je pripeljal mimo njih voz krsto z njegovim truplom. Ti ganljivi prizori so bili živ dokaz, koliko spoštovanje in priljubljenost je užival pokojni patriarh Varnava med srbskim narodom.

Ko je prispel voz s krsto na Terazije, se je ustavil ter se je od pokojnega patriarha poslovil v imenu beograjske občine predsednik Vlada Ilić.

Pred Slavijo je počastil spomin pokojnega patriarha v imenu vseh nacionalnih, kulturnih in ostalih organizacij predsednik Narodne odbrane, pred hramom sv. Save pa v imenu vseh ženskih društev predsednica ženskega saveza.

Pred cerkvijo sv. Save so se ob cerkveni ograji razvrstili nosači bander, križa, žita, vencev, odlikovanj, dočim se je oddelke vojske postavil nasproti vrat.

Voz s posmrtnimi ostanki pokojnega patriarha se je ustavil na vogalu Ulice sv. Save in Katanićeve ter so nato mimo krste defilirali vsi udeleženci spreveda.

V cerkev sv. Save so vstopili samo oni udeleženci spreveda, ki so prisostvovali tudi službi božji in opelu v Saborni cerkvi. Po končanem defileju so svečeniki cerkve sv. Save dvignili z voza krsto ter jo prenesli v cerkev, kjer so bile izvršene poslednje pogrebne svečanosti in položili krsto v začasno grobnico.

Pogrebne svečanosti so trajale vse dopoldne in so se velike množice začele razhajati šele pozno popoldne.

Patriarh — svetnik

Kakor poročajo nekateri srbski in tudi hrvaški listi, nameravajo pravoslavni cerkveni krogi ukreniti vse potrebno za uvedbo kanonizacijskega postopanja, po katerem bo pokojni patriarh Varnava proglašen za svetnika srbske pravoslavne cerkve.

Prihovski proces

V znanem prihovskem procesu je celjsko sodišče sodilo te dni in so bili oproščeni tile obtoženci: Gorišek Milan, Beigott Ivan, Korošec Mirko, Kranjc Ivan in Neuwirt Feliks.

Obsojeni pa so bili: Slavko Reja na 5 mesecev strogega zapor, Dugina Viktor na 3 leta robije in izgubo častnih pravic, Paravan Anton pa na 4 mesece strogega zapor.

Pogojno obsojeni so bili: Brajković Slavko, Bunc Josip, Klajnšek Franc, Kodrič Franc, Mlinar Ivan, Primec Filip, Primec Mirko, Ranar Miroslav, Štancer Drago in Urbančič Ludvik na 4 mesece strogega zapor, pogojno za 2 leti; Silič Ivan na 3 in pol mesece strogega zapor, pogojno za 2 leti; Markež Vinko na 5 mesecev strogega zapor, pogojno za 3 leta. Vsem se šteje preiskovalni zapor v prisojeno kazen.

Proces je bil zanimiv zlasti zato, ker je pokazal, da pokojni akademik Rudolf Dolinar ni umrl zaradi rane. Primarij dr. Steinfelser je kot izvedenec na sodišču razložil, da je imel pokojni Dolinar telesni defekt in abnormalno veliko žlezo, imenovano thimos. To stanje se imenuje thimo-limphaticus. Z vbodljajem, ki ga je dobil pokojni Dolinar v gornji desni del pljuč, ni bil prizadet noben za življenje važni del telesa in je torej izključeno, da bi smrt nastopila zaradi vbodljaja samega na sebi, zlasti ker so bili vsi deli telesa zadostno napolnjeni s krvjo in torej Dolinar ni izkrevavel. Edini vzrok je njegovo abnormalno telesno stanje, pri katerem zadošča najmanjši duševni, živčni ali telesni pretres, da nastopi takoj smrt. Ker je bil ta vbodljaj tak telesni insult, je mogoče, da je smrt nastopila zaradi njega.

Na vprašanje dr. Kalana, če je mogoče, da je smrt nastopila ne glede na vbodljaj zaradi razburjenja, po dogodkih člega dne v Mariboru ter zaradi spopada pri Prihovi, je odgovoril izvedenec, da je tudi to mogoče!

Na vprašanje dr. Jurija Hrašoveca, ali je alkohol mogel biti med faktorji, ki so povzročili Dolinarjevo smrt, je odgovoril izvedenec, da je tudi to mogoče, zlasti, ker je bilo po izvedenih ugotovitvah, da je bil Dolinarjev želodec napolnjen s tekočinami, močno zavdarjajočimi po alkoholu in po svinjskem mesu.

Drugi izvedenec dr. Milan Bregant je izpovedal v istem smislu kakor dr. Steinfelser.

Zastopni zasebnega udeleženca dr. Ogrizek je vprašal oba izvedenca, ali bi Dolinar umrl, čeprav bi ne imel statusa thimolimphaticusa. Izvedenec sta odgovorila, da bi v tem primeru nikakor ne mogla nastopiti smrt, ker hodi ljudje s takimi ranami tudi po 15 km daleč k zdravniku!

Zanima pa seveda vso slovensko in jugoslovansko javnost, kakšen bo proces proti tistim sokrivcem žalostnih dogodkov v Prihovi, ki doslej še niso stali kot obtoženci pred sodiščem. Kakor čujemo, je tudi za ta proces gradivo že zbrano in smemo pričakovati, da bo v kratkem zopet spregovorila — nepristranska pravica.

Visok obisk na Bledu

V ponedeljek se je Nj. Vel. kralj Peter II. odpeljal na Brdo, kamor je bil v nedeljo prišel na obisk h knezu namestniku romunski kralj Karol.

Popoldne se je mladi naš kralj vrnil na Bled, uro za njim pa sta se pripeljala tja tudi kralj Karol in knez namestnik Pavle.

Odplačevanje kmetijskih dolgov

Izvršilni odbor PAB je na seji pred nekaj dnevi ugotovil, da so kmetijski dolžniki na račun prvega obroka doslej vplačali 65.220.000 din, in sicer je plačalo: 123.000 dolžnikov na področju centrale v Beogradu 37 milijonov 169.000 din, 62.000 dolžnikov na področju podružnice v Zagrebu 12.858.000 din, 30.000 dolžnikov na področju podružnice v Ljubljani 12.178.000 din, 27.000 dolžnikov na področju podružnice v Sarajevu 2.989.000 din.

Okoli konkordata

»Slovenec« z dne 3. avgusta t. l. objavlja neko moje pismo, ki sem ga pisal pred 5. majskimi volitvami uglednemu županu pokojnemu g. Jožetu Erjavcu.

Iz tega pisma hoče resnicoljubni »Slovenec« dokazati, kako sem spremenil svoje stališče do konkordata po 2 letih in sem sedaj glasoval proti konkordatu. V pismu trdim, da sem načelno za konkordat, za tak konkretni konkordat pa nisem mogel biti, ker še sploh nisem poznal njegove vsebine. Upal pa sem, da bo konkordat upošteval interese obeh strank v enaki meri. Na istem stališču stojim še danes in klub narodnih poslancev JNS je to stališče uradno potrdil v svoji resoluciji, ki jo je predložil narodni skupščini. Za to resolucijo sem tudi glasoval. Resolucija pravi, da stoji klub JNS poslancev na stališču, da je treba urediti odnose med Jugoslavijo in Vatikanom s konkordatom.

Za vsebino konkordata smo izvedeli šele nekaj mesecev pred glasovanjem. Odločbe predloženega konkordata pa so nesprejemljive s stališča naše države in naroda. Zato sem bil proti takemu konkordatu, ostajam pa še naprej za časten konkordat.

Milan Mravlje s. r.,
narodni poslanec.

Cepljenje živine

Ministrstvo za kmetijsko je po oddelku za veterinarstvo naročilo banskim upravam in upravi mesta Beograda, naj energično nastopijo proti nedovoljenemu cepljenju živine. V poslednjem času se je namreč v mnogih krajih naše države razširila praksa nedovoljenega cepljenja živine proti kužnim boleznim po nestrokovnjakih. Cepljenje živine proti kužnim boleznim spada v področje veterinarjev, ki so za ta posel usposobljeni. Za to delo je potrebno strokovno znanje. Po zakonu o pobijanju živinskih bolezni je dovoljeno cepljenje živine samo veterinarjem. Isti zakon prepoveduje nestrokovnjakom izvrševanje tega dela. Zato se v interesu zaščite živinoreje pred kužnimi boleznimi priporoča banskim upravam, naj nestrokovno cepljenje najstrože prepovedo ter posvetijo posebno pozornost temu neljubemu pojavu.

Davek za kmet. zbornice

Finančno ministrstvo je izdelalo pravilnik o predpisu, plačevanju in oddaji plačanih doklad za kmetijske zbornice. Ta pravilnik je ministrski svet že odobril ter bo v najkrajšem času stopil v veljavo. Doklado bodo pobirale občine.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zasluzka, »Kmetijski list«!

Zvestoba domovini in kralju

Naša obmejna Notranjska vzlic grenkobam in bridkostim, ki tarejo danes našo vas in vse delavno ljudstvo, živi v slavnostnem razpoloženju. Neupogljivi sinovi našega Krasa so zbrali potrebna sredstva za takle spomenik blagopokojnemu mučeniškemu kralju Aleksandru I. Spomenik bo viden znak našega edinstva in trajna priča slovenske vere v močno Jugoslavijo.

Čast zavednemu notranjskemu ljudstvu, ki je s tem pokazalo, kako globoko se zaveda važnosti svoje obmejne postojanke! Dokler živi taka vera v naši vasi, nas ni treba biti strah bodočnosti!

† Prof. Stanoje Stanojević

Slika po enjancu

Naša zgodovinska veda je izgubila enega najzaslužnejših učenjakov. V soboto dne 30. julija je umrl v dunajskem sanatoriju redni profesor beogradske univerze in znamenit historiograf dr. Stanoje Stanojević. Učenjak, ki je dočkal samo 62 let, si je pridobil zlasti med srbskim delom našega naroda neveljivih zaslug kot historiograf. V svojem življenju je napisal ogromno število knjig iz svoje stroke kot znanstvenik. Najvažnejša njegova dela so: »Odnosi med Bizantom in Srbijo«, »Študije iz srpske diplomatike«, »Istorija srpskega naroda«, »Narodna enciklopedija«, »Srpski narod u 19 vek«, »

proučavanju in delu pa je imel šest knjig za srbsko akademijo »Zgodovina Srbov«, v kateri je videl svoje življenjsko delo, toda usoda mu ni naklonila, da bi dovršil svoje znanstveno velikopoležno delo. Pokopan bo v svojem rojstnem kraju v Novem Sadu.

18 razstav na Mariborskem tednu

Na letošnjem VI. Mariborskem tednu je kar 18 razstav večjega obsega, ki so vse brez izjeme zelo zanimive in nudijo obiskovalcem mnogo koristnega. Razstava tekstilne industrije prikazuje lep razvoj te za Maribor tako važne industrijske panoge. Zanimiva je tudi splošna industrijska razstava. Prava posebnost je velika obrtna razstava, ki ima namen prikazati našim ljudem, da moremo glede obrtniških izdelkov uspešno tekMOVATI s tujino. Modna revija je v rokah konferenciera Boža Podkrajška, ki z vedrim humorjem pestri modno revijo domačih krojačev. Poljedelstvo, vinogradništvo in mlekarstvo kaže posebna razstava velikega stila. Zanimiva je tudi velika trgovska razstava pod geslom domače blago. Prvič na Mariborskem tednu je jugoslovanska fitopatološka razstava namenjena našim kmetovalcem, ki jim obisk te razstave še posebej priporočamo. Prav tako je privlačna ornitološka razstava s svojimi zanimivostmi. Tujsko prometna razstava Putnika Maribor ima vsedrjavni pečat, ker z velikimi fotografskimi posnetki prikazuje lepote naše cele domovine. Isti namen ima tudi razstava Jugoslovanske izložbe za propagando turizma. Tisk, kartonažo in knjigoveštvo kažejo na VI. Mariborskem tednu mariborska grafična podjetja, čigar sloves je znan v celi državi. Razstavo kipov in starega kmetijskega pohištva je pripravil skrbno zgodovinar in banovinski arhivar g. prof. Baš. Mnogo pozornosti je deležna tudi razstava Društva združenih gojiteljev malih živali in razstava društva »Rejec malih živali«. Naši vinogradniki in ljubitelji božje kapljice so priredili bogato vinsko razstavo s pokušajo izbranih štajerskih vin. Vrtnarska razstava je spremenila Mariborski teden v cvetoči vrt.

Knjiga o kmetijski zaščiti

V založbi Umetniške propagande je izšla koncem julija knjiga »Pravni svetovalec« II z razpravo dr. Srečka Goljarja o kmetijski zaščiti.

Uvod ugotavlja, da je po mnogih začasnih uredbah in spremembah prišlo vsaj predvidoma do končne rešitve vprašanja o kmetijskih dolgovih.

Razprava, ki ni znanstvena, temveč poljudno pisana in čije svrha je, seznaniti široki krog prizadetih v glavnih potezah z današnjim stanjem, obsega več poglavij. Najvažnejša so: I. Kdo je zaščiten II. Kaj je zaščiten, III. Poravnava dolgov zasebnikom, trgovcem in raznim ustanovam. IV. Poravnava obveznosti napram denarnim zavodom. V. Prenos terjatev na Privilegirano agrarno banko. VI. Znižanje dolgov.

Razprava upošteva vso zakonodajo do konca junija 1937, ima pa tudi natančen seznam počenši od 19. aprila 1932, ko je izšel prvi zakon o zaščiti kmetov.

Po načinu podajanja, razporedbi tvarine in precejšnji izčrpnosti bo razprava služila vsakomur, ki ima s predmetnimi vprašanji opravka: občinam, upnikom, dolžnikom, zadruham, končno tudi pravnikom. Ravno zaradi večje uporabnosti za praktične pravnike so vse točke razprave izpopolnjene z navedbo členov Uredbe in pravilnikov.

Priporočamo nabavo knjige prav vsem, posebno še kmetovalcem, upraviteljem zadrug, trgovcem in drugim interesentom.

Kaj se godi po svetu

Kakor smo že poročali, se na Daljnem vzhodu pričena vojna. Japonska je izrabila ugodno priliko, da zasede severne kitajske pokrajine.

To je bila njena davna želja in njen politični cilj, od katerega se ves čas po svetovni vojni ni odmaknila. Izvaja ga v obrokih. Na veliko je začela z ustvaritvijo »samostojne« države Mandžukuo, zdaj to delo nadaljuje.

Zmedo v Evropi Japoncem prodiranje na azijsko celino samo olajšuje. Zato ni verjetno, da bi katera izmed evropskih velesil skušala Japonce resno ovirati pri njihovem zavojevalnem prodiranju.

Kaj poreče na to Rusija, bo pokazala bližnja bodočnost. Neposredno je poleg Kitajske same namreč najbolj prizadeta po japonskem prodiranju Rusija. Zdi se pa, da je tudi glede nje Japonska natanko vse pretehtala in izbrala najugodnejši čas. Notranje razmere v Rusiji, ki preživlja sedaj velike pretrese v svoji konsolidaciji, so take, da bržkone slabe njeno udarno silo na zunaj.

Sicer med Japonsko in Kitajsko še ni bilo prave vojne napovedi, toda v Aziji ne igra to nobene vloge. Vojna je dejansko tu in boji trajajo in so dan za dnem hujši.

Japonci so zasedli Peking in Tiencin, armada kitajske nankinške vlade pa že prodira proti tema dvema mestoma in je v kratkem pričakovati velikih spopadov.

Japonci nastopajo skrajno odločno in brezobzirno. Po nekih vesteh je japonsko vojaštvo skupno z večjim oddelkom belogardistov nenedoma vdrlo v ruski konzulat v Tiencinu. Japonci so izvršili strogo hišno preiskavo in zasegli ves konzularni arhiv, ki so ga s tovrstnim avtomobilom odpeljali v japonsko koncesijo. Ruski poslanik v Tokiju, Bogomolov, je zaradi tega ostro protestiral pri japonski vladi.

Japonski general Kacuki je izjavil zastopnikom japonskega tiska, da predstavlja pohod 20 divizij nankinške vlade proti severu dejstvo, ki zelo otežuje sedanji položaj. Pristavil je, da obstoja možnost dveh rešitev, da se namreč nadaljuje operacije japonske vojske proti Kitajski ali pa se ves spor reši na miren način, kar pa je v glavnem odvisno od stališča nankinške vlade. Na koncu je dejal, da se bo ves japonski narod uprl proti komunistični propagandi in da bo podpiral vsako akcijo, ki jo bo podvzela japonska vojska.

Angleški denar

Osrednja kitajska vlada v Nankingu je pooblastila svojega finančnega ministra Kunga, ki se prav sedaj v važni finančni misiji mudi v Londonu, da podpiše z angleškimi finančnimi krogi sporazum o najetju večjega posojila za gradnjo železnice v Kuangmaj. Prva tranša posojila bo znašala sedem milijonov funtov. V informiranih krogih zatrjujejo, da bo sporazum kmalu dosežen in podpisan.

V Španiji

Še vedno ni miru. Boji trajajo dalje, razdejanje je na vseh bojiščih vedno večje in hujše.

Kakor pa smo že kmalu po izbruhu španske državljanske vojne omenili v našem listu, bo usoda Španije pač — barantija med velesilami. Anglija in Italija se bosta pobotali, Španija pa bo plačala svoj delež k temu novemu prijateljstvu.

Vohunsko izdajstvo

Silen vohunski škandal je izbruhnil v Franciji. Vohunom »neke tuje velesile« (mišljena je Nemčija) je namreč uspelo, da so dobili v roke podrobne načrte o legi in opremljenosti znanega obmejnega trdnjavskega pasu, ki nosi ime »Maginotova črta« ter se začneja pri švicarski meji in teče vzdolž nemške meje do Belgije. Francoske oblasti so namreč v Sailyju v Ardenih aretirale

nekega Jeana Selliera, bivšega letalskega častnika, ki je začel z rejo perutnine na veliko. Policijske oblasti so dejale, da je bil zaprt zaradi tihotapljenja. Toda to ni točno. Res je, da je bil aretiran zaradi vohunstva. Prijet je bil zaradi tega, ker so ga videli v družbi z nedavno aretiranim častnikom 3. belgijskega topničarskega polka, s katerim je imel že dolgo časa stalne stike. Ko so preiskovali stanovanje tega kurjeveca in bivšega letalskega kapetana, so odkrili veliko število zemljevidov, cele kupe zapiskov o vojaških napravah, slike francoskih bojnih ladij in najnovejših vojaških letal in pismo, ki ga je belgijski generalni konzul poslal na naslov neke tuje države (Nemčije). Med zaseženimi papirji so bile tudi natančne risbe o legi »Maginotove črte« z lastnoročno pripisanimi razlagami, ki so bile očitno namenjene za generalni štab neke tuje vojske (nemške). Ko so preiskovali obleko navideznega kurjeveca, so našli v njo zašita pisma na agente dotične tuje države po raznih mestih Francije, kakor tudi njihove odgovore. Na pod-

lagi teh podatkov je policija takoj nato aretirala v Chamonixu dva letalska častnika in ženo nekega visokega častnika v Chamonixu. Razburjenje v francoskem vojnem ministrstvu je veliko, pravi dopisnik »Daily Expressa«, ker je aretirani Sellier sedaj tudi že priznal, da je del nabranega gradiva o »Maginotovi črti« po zračni poti že dostavil dotični tuji državi. Pričakujejo še nadaljnjih aretacij v tej mučni zadevi.

Prisilna oddaja žita

V Nemčiji je državni minister za prehrano izdal naredbo, po kateri morajo kmetje oddati vse žito, kar ga pridelajo. Izvzeto je le toliko žita, kolikor ga kmet potrebuje za dom.

S to naredbo si hoče Nemčija zagotoviti domače žito, ki ji je potrebno za kruh. Zato je tudi prepovedano, uporabljati krušno žito za krmljenje.

Pri tem smo samo radovedni, v čem se sedaj ta totalitarni gospodarski sistem razločuje od drugega, proti kateremu uradna Nemčija tako kriči. Menda je največja in bistvena razlika samo v imenih diktatorjev in njihovih sodelavcev.

Mladina na vasi

Vsem nam sije isto sonce

Po poljih se sklanja zlato žitno bogastvo in v rosnih jutrih ponavlja večno pesem o kruhu, ki ga nam daje mati zemlja kot plačilo za trdo delo kmetov rok. Dan za dnem se sklanjajo v pripeki pridne žanjice. Klasje se sklanjajo, pa da pod srpi in se družijo v tenke snope.

Samo nedelja, nedelja je naša. Po delovnem tednu, ki mu ne moremo določati delovnih ur, pride naš dan, dan zmage in samozvesti, dan, ko s ponosom pokažemo, kako se zavedamo vrednosti svojega dela in kako z vso odločnostjo zahtevamo, da tudi drugi to vrednost priznajo, če hočejo živeti v miru in slogi z nami.

V času, kakor je sedanj, nam je ta samozavest dvakrat potrebna. Ves svet se lomi v svojih tečajih. Velikanske intrige, ki se pleto po zaslugi mednarodnega kapitalizma in dele Evrope in svet v sovražne tabore, groze z novim svetovnim požarom in pokoljem, ki obeta biti hujši in dolgotrajnejši kakor je bila zadnja štiriletna velika vojna. Abešinski in španski vzgled nam dovolj nazorno kaže, kako strahote rodi v vojni moderna civilizacija. V nevarnosti ni samo borec na bojišču, ampak v enaki meri starec, ki varuje dom, v porodni postelji trpeča žena, pastirček na paši in celo neobgleno dete v materinem naročju. Brezmejno sovraštvo med narodi nam je prineslo ta strahoten »napredek«, pred katerim trepeče ves svet, ki pa kljub strahu neizbežno drvi v lastno pogubo, ako se v zadnjem trenutku ne spametuje.

Kdo pa naj prepreči to novo gorje? Kdo naj reši človeštvo, če ga ne bo rešil kmet, ki ga s svojim delom preživlja in ohranja. V trenutku, ko bi bile kmetijske množice složne in enotne, ko bi jih vse prevečevala in prepojila skupna volja po znošnem, pametnem sosedstvu, po sporazumu in človečanskem bratstvu, bi bila vsaka nova svetovna morija nemogoča. Marsikaj je mogoče doseči s tehniko ob njenem sedanjem razmahu, kruha iz zemlje pa ni mogoče izsiliti niti z bombami niti s kanoni! In na bojišču noben še tako popolen stroj ne nadomesti človeške hrabrosti!

Tega nas je naučila svetovna vojna in vsa velika krvoprelitja, ki so ji sledila v zadnjih letih. Kaj pa sledi iz tega nauka? Mislimo, da nič drugega, kakor en sam klic, ki mora odmevati v srcih vseh kmetov množic po svetu:

»Dovolj je bilo krvi! Mi hočemo življenja!«

Slovenska kmetijska mladina se tega klika zaveda v globini svoje duše. Mir, bratstvo in sporazum je tudi med gesli njenega zelenega prapora. Njena srčna želja je, da bi nikdar člo-

veška kri ne orosila zelene barve, ki je barva mladosti, časti in vere v bodočnost.

Prav iz jedra tega globoko človečanskega občutja hoče slovenska kmetijska mladina zediniti v skupno voljo vsaj slovensko vas. Proč s spletkami, proč s podpihovanjem, proč s hujskanjem! Kdor nosi k nam tuje misli, naj jih nosi pod kakršnokoli krinko, je garjeva ovca! Nikjer mu ne odpreti vrat! S tujo mislijo prihaja vselej tudi tuj bič. In tega nečemo, ker ljubimo svojo zemljo, ker spoštujemo svoje prednike in njih mučeniško delo in trpljenje, pa tudi zato ne, ker nam je svet rod, ki bo v bodoče zrastle iz nas. Vsem nam sije isto sonce, nad nami vsemi se boči isto sinje nebo, vse nas brani slovenska zemlja, ki jo je posvetila kri naših očetov in dedov, ki jo ožarja trpljenje naših mater. Čemu naj se torej sovražimo med seboj, čemu naj si nasprotujemo, ko moramo vendar vsi živeti od trdega dela?!

In to misel pokazati, potrditi in jo dati za splošno slovensko kmetijsko last, to je tudi namen naših kmetijsko mladinskih delovnih tekem.

En Bog je nad nami, ki nam je vsem gospodar, ena je zemlja, vsem skupna mati in nam vsem skupen zadnji dom. Ali ni to dovolj močan opomin, da bodimo vsi kakor en sam!? Ali ni to klic božji, klic veselstva, klic naše lastne vesti, ki nam narekuje slogo?

Pomnimo, da bomo le v slogi napredovali, se izpopolnjevali in zoreli za javno življenje do take mere, da bomo nekoč lahko odločilno posegli vanj!

Prepričani pa smo tudi, da naš vzgled lahko blagodejno vpliva daleč naokrog. Ljubiti svoje, spoštovati sosedovo, to je klic kmetijske složnosti, ki jo hoče doseči kmetijska mladina. In vedri, veseli klic kakor spomladansko prebujenje odmeva z naših delovnih tekem, odmeva iz naših src in želja. Kdor je torej res človek in poštenjak, naj pride v našo sredo. Ne bo mu žal!

Škof ja vas

Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo dne 1. avgusta nad vse dobro uspelo dramo iz svetovne vojne »Kalvarija«.

Pri igri je sodelovalo okrog 50 oseb v pestrih narodnih nošah, v 3. in 4. dejanju pa v avstrijskih, ruskih in italijanskih uniformah.

Vsi igralci so z malimi napakami dobro podali svoje vloge. Scenerija je bila posrečena, času in okusu primerna. Da se je tako dobro

Velike konjske dirke na Krškem polju

se bodo vršile letos v nedeljo 22. avgusta popoldne.

Prijave konj za dirko sprejema do 19. t. m. predsednik „Jahalnega in dirkalnega društva“ gospod Anton Gliha, trgovec v Krškem. — Vsaki prijavi mora biti priložen rodovnik!

odigralo je pač zasluga požrtvovalnega režiserja g. Cepl Poldeta. Obisk je bil kljub slabemu vremenu zadovoljiv. Posetila so prireditelji vsa tovariška društva, posebno številno pa je bilo zastopano Frankolovo. Med odmori je igrala domača godba na pihala.

Na splošno željo občinstva se drama ponovi v nedeljo dne 8. avgusta ob 8. uri zvečer. Vsi, ki ste se v nedeljo splašili slabega vremena, pridite sedaj, da tako skupno počastimo spomin žrtev svetovne vojne. Ta dan bomo posvetili Vam, slovenski fantje, ki ste trpeli in umirali na bojnih poljanah.

Sv. Marjeta ob Pesnici

Naše društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo dne 8. avgusta t. l. tekmo koscev in uprizoritev enodejanke »Ljubosumnost« pri tov. Krambergerju. Vabimo vse prijatelje kmetijske mladine, da se naše prireditve polnoštevno udeležijo.

Šmartno pri Litiji

Društvo kmetijskih fantov in deklet Šmartno pri Litiji priredi v nedeljo dne 15. avgusta 1937 na Bregu tekmo koscev s sledečim sporedom: ob 2. uri povorka iz Šmartna skozi Litijo na Breg, ob 3. uri kmetijsko zborovanje in tekma koscev. Po tekmi razdelitev nagrad, nato bo ljudska veselica z bogatim in pestrim sporedom. Sodelovala bo tudi godba na pihala. K obilni udeležbi vabljeni vsi prijatelji kmetijsko-mladinskega gibanja!

Jz Litije

Cestni odbor je začel po dolgem času z nadaljevanjem dela na Špankovem klanecu. V delo pride iz občine Šmartno samo tisti, ki so priporočeni od strani župnišča. Šmartnski župan, gospod Ig. Rus pravi, da nimajo pri cestnem odboru nič besede. Njihova priporočila da se mečejo enostavno v koš.

Trgovino gospoda župana Hinka Lebingerja so iz znanih razlogov zaprli, saj gospod župan itak ne more vsemu kaj, ker je z županovanjem, cestnim odborom, gasilstvom in drugimi odgovornimi posli preobremenjen!

Jzplačilni načrt Hranilnice mestne občine v Brežicah

Hranilnica mestne občine v Brežicah je sestavila že drugi izplačilni načrt, ki predvideva počenši s 1. avgustom 1937 sledeča izplačila:

1. Vloge do din 1000'— so popolnoma proste, 2. pri vlogah od 1001'— do 3000'— so proste 3letne obresti, od 3001'— do 5000'— din 2letne obresti, od 5001'— do 10.000'— din 1½letne obresti, od 10.001 do 30.000'— din ¾letne obresti, nad 30.001'— pa ¼letne obresti. Oproščene in nedvignjene vloge se smatrajo kot nove vloge in so vedno razpoložljive. Zavod ima novih vlog že nad 1.600.000'— din, kar je razveseljiv znak vračajočega se zaupanja.

Trošarinske pritožbe

Na vprašanje, katero finančno oblastvo je pristojno za oceno pravočasnosti pritožbe proti odločitvam finančnih direktorij za trošarinske prestopke, je izdal davčni oddelek finančnega ministra naslednje pojasnilo: Predpisi zakona o splošnem upravnem postopku se uporablja samo tedaj, če v specialnem zakonu sploh ni predpisov za primer, ki se obravnava. Ker člen 52, za-

kona o državni trošarini, ki je specialen zakon, izrecno predpisuje pristojnost oblasti za obravnavo in reševanje pritožb proti odločitvam finančni direktorij o trošarinskih prestopkih, se mora pristojnost oblasti za reševanje o teh pritožbah vedno oceniti po tem specialnem zakonu in ne po zakonu o splošnem upravnem postopku. Zato so finančne direktorije dolžne, da vsako trošarinsko pritožbo ne glede na to, ali je bila pravočasno vložena ali ne, dostavijo davčnemu, oddelku finančnega ministrstva, ki bo pritožbo obravnaval ter izdal svojo odločitev.

Mlatič

Rokoborba

Pretečeno nedeljo, na dan Sv. Jakoba ali bolje rečeno v ponedeljek na dan Sv. Ane ob 3. uri zjutraj, ravno ob času, ko je šiba božja s točo klestila po naših poljih in livadah trud pridnih, žuljevih, a drugače najbrže grešnih slovenskih kmetijskih rok, se je začel tam za Pogonikom v starodavni Litiji velik malomeščanski cirkus. Kot rokoborec je nastopil gospod Hinko in krojaški mojster gospod Knol. Rokoborba se je začela kar po blatu na ulici in je trajala kakor je bilo na programu točno pol ure. Ko je nepristranski sodnik ugotovil, da je gospod Hinko kot borbaš podlegel in gospod Knol pobeditel, sta dva padarja čeprav tuja, a drugače poštena in nepristranska ugotovila pri obeh rokoborcih kakor je običaj zdravstveno stanje. Pri gospodu Hinkotu je pokazala diagnoza skoraj neverjeten rezultat: srce celih 127 utripov na minuto, žila zanič, žolčni mehur prenapet, glava obtočena, nos deformiran, hlače kakor tudi srajca v slabem stanju; dočim je bilo pri gospodu Knolu ugotovljeno zdravstveno stanje normalno in popolno.

Ko je mestni pandur s trobenjo po mestu na sv. Ane ob pol 4. ure zjutraj razglasil, da je zmago nad gospodom Hinkotom odnesel gospod Knol, je žel ta se razume od strani zbranega meščanstva kot junak tiste noči pristrane ovacijel!

Jajca in paragraf 162.

Ravno sem premišljeval, kako bi sklenil s svojo staro konkordat. Imam namreč slabo navado, da zmeraj in povsod povem resnico.

Na to je moja stara huda kot ris. Pravi, da me bodo po smrti cvrli na dnu peklenskega brezdnja. Cvtje imam strašno rad, čeprav si ga v svoji beračiji ne morem privoščiti. »Le tiho bodi,« rečem stari, »boš lahko prišla pokusit in poduhat.«

Tako se dajeva katerikrat, da se kar iskre krešejo. Potlej gre moja stara vselej po dober svet. Gospodje ga ji dadó in še odvezo povrhu, toda tedaj je šele vrati! Kar sika, takšna je!

Tele dni jo je pa drugače vščipnilo. Pripravljaj sem ravno novo gožo za svoj cep — stara se mi je bila že čisto zgulila — ko jo primaha od nekod moja boljša polovica. »Ali pojdeš že spet mlati?« mi pravi. »Nikoli te ni doma.«

Kar kisto je gledala, meni pa ni hotelo prav v glavo, odkod piha tak veter. »Prav za prav,« načne spet stara, »sva mož in žena in bi lahko sklenila konkordat, da bi prišla zastopnost med naju. Ti boš delal za oba, saj brez dela itak ne moreš živeti, jaz bom pa molila za oba —«

Pa si mislim: »Naj bo, če že res mora biti.« In sva tako živela v miru dva dni, dokler

ni stare neslo v Kranj. Ko pa pride domov, je bila kakor puran. Kar bruhalo je iz nje, češ:

»Z obraza se ti bere srd in zasmehuješ me, to že kar vidim! Vsi ste taki, dedci, in če bi gospodov ne bilo, bi še nas uboge ženske pogubili! Toda ne bo nič! Proti temu morajo pomagati tudi oblasti, saj obstoja paragraf 162 kazenskega zakona!«

»Kaj pa rogoviliš, baba,« ji pravim, »ali ne veš, da sva sklenila konkordat?«

»Ti že pokažem! § 162, da boš vedel.«

»Odkod pa imaš to bedarijo, stara?«

»No, vidiš, da me že spet žališ! Gospod so imeli čisto prav, ko so dali tiskati lepe nauke. Jajca sem nesla na trg in sem vse izvedela in prebrala. Kar z obraza se ti bere, da si nemara celo Sokol in me sovražiš in zasmehuješ vero, preklinjaš Boga —«

»Počakaj no stara! Kaj pa imajo opraviti jajca z vero in Bogom?«

»Pri jajcih se svetost neha,« zarenči stara, »toda tebe bo pa le prijel § 162, da boš vedel! Kadar pridem domov s spodobno pobožnostjo, se odkrij in prekrižaj —«

»Saj si rekla, naj delam za oba!«

»Kaj sem rekla, tele! Nič nisem rekla! Samo to sem dejala, da sō gospod rekli, da se vsakemu takemu z obraza bere, kdo je!«

Stisnil sem cep pod pazduho in šel. Kako se bova kdaj drugič pomenila s staro, bom povedal, ko se spet nabere kaj jajec. Nekaj pa le vem — in to mi je za danes tudi dovolj, da se namreč — svetost pri jajcih neha.

Domači dogodki

× Vse obiskovalce VI. Mariborskega tedna opozarjamo, da je generalna direkcija državnih železnic podaljšala veljavnost 50% popusta na državnih železnicah, in sicer za prihod v Maribor velja popust od 26. julija do 8. avgusta, za odhod pa od 31. julija do 13. avgusta t. l. Na to spremembo opozarjamo vse obiskovalce.

× Brat pokojnega patriarha Varnava, Uroš Rosić, ki je bi po poklicu trgovec, je umrl v Plevlju v Sandžaku. Pokojni se je udeležil svetovne vojne kot dobrovoljec. Zapušča vdovo, 4-letnega sinka in tri hčerke, od katerih je najstarejša stara šele 16 let. — Pokoj njegovi duši!

× Vodni omnibusi. Neka italijanska tvrdka je ponudila naši državi, da bi uvedla takozvane vodne omnibuse, ki bi vzdrževali promet na Savi med Beogradom in Zagrebom.

× Huda avtomobilska nesreča je pri Trzinu skoraj zahtevala človeško žrtev. Instalater Ferdinand Hertler iz Ljubljane se je z avtom zaletel v neko hišo v Trzinu, ko je hotel prehiteti nekega počasnega avtomobilista, ki se mu ni hotel umakniti. Avto je v prednjem delu popolnoma razbit, g. Hertlerja pa so zavoljo težkih poškodb morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

× Strela je udarila v viničarijo posestnika Lovrenca Leskovarja v Skobljah pri Poljčanah. Požar je napravil nad 15 tisoč dinarjev škode.

× Velika sončna pega se je pojavila na severni sončni polobli. Skupina se razteza v smeri vzhod—zapad na 170.000 km, sever—jug na 60.000 km (submaksimum). Na izhodnem sončnem robu je vzšla dne 21. julija, zahajala bo dne 3. avgusta. Skupina se je nahajala v centralnem sončnem meridianu (poldnevniku) dne 28. julija 1937. Ogromna skupina je še v razvoju in se lahko vidi s prostim očesom — seveda skozi temno ali okajeno steklo.

× Iz tujine se je vrnil prejšnjo sredo v Split znani radičevski politik, odvetnik dr. Stjepo Perić, ki se je mudil pet let v inozemstvu v prostovoljni emigraciji. Takoj po svojem prihodu se je sestal z narodnim poslancem b. HSS Paškom Kaliterno in drugimi prijatelji. Nastanil se bo v Stonu v Dalmaciji. Ali bo zopet dobil in prevzel kako funkcijo v radičevski stranki, listi še ne poročajo.

× **Umrl je v Slovenjgradu** adv. dr. Alojz Bratkovič, bivši župan slovenjgraški in predsednik sreske organizacije JNS. Pogreb zaslužnega pokojnika bo v sredo ob 16. uri.

× **Kdo je neznani utopljenec?** Na otočku sredi Save pri Hotiču so otroci v soboto našli utopljenca. Kakor je ugotovila orožniška patrulja, je približno 40 let star, močan, visok 150 cm. Obleden je bil v spodnje koteninaste hlače. Poškodb na njem ni bilo, truplo je bilo še precej dobro ohranjeno, čeprav je ležalo v vodi že dober teden. Najdenca so odpeljali na bližnje faro pokopališče in ga takoj pokopali.

× **Opozorilo upnikom delavcev, zaposlenih iz socialnih fondov.** Nekateri brezposelni pri javnih delih in plačevani iz socialnih fondov, dolgujejo zasebnikom razne zneske. Upniki so se doslej obračali na mestni socialno-politični urad s prošnjami, da odteguje dolžnikom, zaposlenim iz socialnih fondov, v obrokih dolžne zneske od njihove delovne mezde. Mestno poglavarstvo opozarja upnike na sklep socialno-političnega odbora mestnega sveta, sprejet na seji dne 21. julija t. l. po katerem se smatra mezda teh delavcev ne kot zaslužek, ampak v bistvu kot podpora, zaradi česar se pooblašča socialno-politični urad, da v bodoče odkloni odtegovalne dolgov od mezd delavcev, začasno zaposlenih iz socialnih fondov.

× **Radi 850 din ga je zabodel z nožem.** V Celju je bila te dni razprava na sodišču proti Stahlu Alojziju, 33 letnemu delavcu iz Polzele, ki je bil obdolžen, da je 29. junija t. l. v Medlogu pri Celju z nožem zabodel Lipovška Jožeta iz okolice Celja. Stahel je bil v družbi nekega dekleta v gostilni. Tam je popil nekaj pijače, nato pa sedel na kolo in se odpeljal. Gostilničar je tekel za njim in ga vpričo dekleta prosil, da mu plača pijačo v znesku 850 din, Stahel pa ga je zavrnil, češ da je to že storil, medtem pa je prišel do njih še Lipovšek, ki je prav tako zahteval, da plača 850 din. Obdolženec, ki je bil ujaljen in močno jezen, je segel po nož in zabodel Lipovška v levi komolec in v levo prsno stran, kjer mu je zadal smrtonosno globoko rano. Ker je bil obdolženec radi pretepaštva že večkrat kaznovan, ga je sodišče obsodilo na 14 mesecev zapor.

× **Slepi potnik.** V Mariboru so organi obmejne komisariata izsledili pod železniškim vozom brzovlaka nekega Poljaka, ki se je na ta neudoben način pripeljal s Semeringa in je zatrljeval, da hoče v Rim. Premogel je 3 groše (okrog 25 par). Ker tako »slep« potovanje pri nas ni dovoljeno, so fanta izročili policiji.

× **Natečaj za gojence vojaške veterinarske šole.** Veterinarski oddelek pri ministrstvu za vojsko in mornarico je razpisal natečaj za 20 gojencev vojaške veterinarske in podkovske šole. Pojasnila dobite pri vojnih okrugih.

× **Na svinjski sejmi v Mariboru,** ki se je vršil pretečeni petek, je bilo pripeljanih 192 svinj, cene so bile naslednje: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari kom. 115 do 140 din, 7—9 tednov stari kom. 110—145 din, 3—4 mesece stari kom. 180—195 din, 5—7 mesecev stari kom. 250 do 360 din, 8—10 mesecev stari kom. 390—500 din, 1 leto stari kom. 710—800 din, 1 kg žive teže 6 do 750 din, 1 kg mrtve teže 9—11 din. — Prodanih je bilo 130 svinj.

× **Zlobne poškodbe drevesnih nasadov ob državnih in banovinskih cestah** so tudi po Krškem polju zelo pogoste. Le redkokdaj pa se posreči oblastvom ugotoviti hudobnega stovila. Zato je prav, da doleti v takem primeru storilec eksemplarna kazen. Pred kratkim je bil na ovadbo krškega sreskega cestnega odbora obsojen neki starejši mož, ki je posekal dve sami na sebi malo vredni češplji, na 300 din denarne kazni ali pet dni zapor, dalje na povračilo stroškov kazenskega postopanja in plačilo odškodnine sreskemu cestnemu odboru. Mož je po obsodbi pripovedoval, da ni verjel, kako drago utegne postati poškodovanje javnih nasadov.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, urodne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

× **Izredno zanimanje za VI. Mariborski teden.** Kljub neugodnemu vremenu je obisk VI. Mariborskega tedna nad pričakovanje zadovoljiv. Zlasti prvi dan so bile deležne zanimive razstave mnogo obiska in laskavega priznanja. Že v soboto je prispelo iz Avstrije več avtobusov, ki so pripeljali na Mariborski teden na stotine obiskovalcev. Prav tako je bilo v nedeljo ves dan. Številni avtobusi, avtomobili in vlaki so pripeljali v Maribor nepričakovano mnogo tujcev, ki se niso ustrašili vremenskih neprilic in jim tudi ni bilo žal, da so si ogledali VI. Mariborski teden, ki po vseh izjavah presega vse dosedanje prireditve. V nedeljo je prišlo na Mariborski teden zlasti mnogo okoličanov, ki so si ogledali razstave, ki so bile za naše kmetovalce tudi zelo poučne. Torej zanimanje za Mariborski teden je ogromno, kar dokazujejo že doslej prodane vstopnice.

Opozorilo naročnikom! Vse naše cenjene naročnike, ki dolgujejo na naročnini in za nazaj še kak znesek, opozarjamo tem potom ponovno, da vsakdo, ki je prizadet, vsaj do konca tega meseca svoj zaostanek poravnava. Vsakomur, ki bo ta naš opomin prezrl, bomo neljubo primorani ustaviti nadaljno pošiljanje Kmetijskega lista. Upoštevajte, da brez denarja ni muzike.

× **Prostovoljna gasilska četa v Tomišlju pod Krimom** priredi v nedeljo, dne 8. avgusta ob 2. uri popoldne na dvorišču tovarisa Modica v Brestu I. javno tombolo s številnimi lepimi dobroti. Po končani tomboli se vrši velika vrtna veselica. V slučaju slabega vremena se preloži prireditev na prihodnjo nedeljo. Avtobus vozi iz Ljubljane ob 1. uri pop. izpred Mestnega doma in gostilne Pengov na Dolenjski cesti. Vsi prijatelji gasilstva k obilni udeležbi, uljudno vabljeni!

× **Natečaj za gojence vojaške veterinarske šole.** Veterinarski oddelek pri ministrstvu za vojsko in mornarico, je razpisal natečaj za 20 gojencev vojaške veterinarske in podkovske šole. Podrobna pojasnila se dobijo pri vojnem okrogu.

× **Ognjeni bič.** Med hudo nevihto 31. julija popoldne je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Jerneja Fidlerja na Proseniskem pri Celju in ga z vsemi stroji, gospodarskim orodjem, krmo in žitom uppelila. Škoda znaša preko 80 tisoč dinarjev, a zavarovan je bil posestnik le za 63.000 din. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Gaberja pri Celju, Celja, Trnovelj, Teharja in St. Jurija okolice ter v dveh urah požar ugasili. Posebna hvala gre gasilski četi iz Gaberja, ki je bila prva na kraju nesreče in je preprečila, da se ni požar razširil na sosedna poslopja.

× **Žito je gorelo.** V Starém dvoru pri Skolji Loki so v noči na nedeljo imeli velik ogenj, ki je spravil na noge tudi meščane sredi najlepšega spanja. Gorela sta dva velika kozolca, napolnjena z žitom, last posestnikov Janeza Trilerja in Antona Jugovica. Prizor sredi noči je bil veličasten, a tudi škoda je znatna. Pogorelo je v 23 štantih za kakih 30.000 din žita, posestnika pa nista zavarovana. Ogenj je povzročil najbrže kakšen ogorek cigarete, zavržen od berača.

× **Smrt zaradi lahkomisljenega igranja.** V Ruperčah so se v Pesnici te dni kopali in med kopalci sta bila tudi 14letni Feliks Lipušek in 15letni Miroslav Mavrič. V razposajenosti je Mavrič potegnil Lipovška, ki ni znal plavati, s seboj v globoko vodo, kjer ga je za šalo »potunkal«. Nato je odplaval proti bregu misleč, da bo Lipušek plaval za njim. Šele z brega se je ozrl in spoznal, da se njegov tovariš bori s smrtjo. Skušal ga je rešiti, toda Lipušek je bil že preveč omamljen in je utonil. Mavrič je nato iz strahu pred posledicami svojega lahkomisljenega igranja pobegnil in ga še niso našli, Lipušekovo truplo pa so pozneje odrasli kopalci našli v globokem tolmunu in ga potegnili na breg.

× **Največ jugoslovanskega bakra** uvozi Češkoslovaška. Letos ga je v prvi polovici leta uvozila za čez 137 milijonov čeških kron v celoti, od tega iz Jugoslavije za skoraj 42 in pol milijona. Za Češko so najboljši odjemalci jugoslovanskega bakra druge države v temle vrstnem redu: Zedinjene države, Čile, Anglija, Norveška in končno Belgija.

× **Oddaja plemenskih petelinov in jarčice** rjave štajerske pasme. Kraljevska banska uprava bo v teku letošnje jeseni oddajala kmetovalcem in drugim interesentom plemenske peteline in jarčice rjave štajerske pasme. Prijave zbira kmetijske organizacije in občine in jih nato skupno predložijo pristojnemu okrajnemu načelnstvu. Takoj po naročilu mora plačati naročnik za vsakega petelina po 10 din in za vsako jarčico po 20 din. Podrobna navodila se dobijo pri okrajnih in mestnih načelnstvih.

× **Poneveril je tajnik mariborske podružnice »Saveza gradjanskih radnika«** Vinko Šerif 12 tisoč dinarjev, ki jih je zbral od delavcev. Z nabranim denarjem, ki so ga delavci prispevali za kritje organizacijskih stroškov, si je možakar gradil v Dobravi pri Tezmem hišico. Poneverba je prišla na dan in Šerifa so prijeli orožniki, ki jim je svoje dejanje že priznal.

× **Zrtvi valov.** V Tomačevem je utonil v Savi uslužbenec ljubljanske mestne elektrarne Franc Puc, doma iz Idrije. Trupla doslej še niso našli. — Pri Središču je Drava naplavila truplo mladenke, stare okrog 20 let. Domnevajo, da je utopljenka Marija Lešnik, ki je pred kratkim v Mariboru z državnega mostu skočila v Dravo, ali pa služkinja Terezija Muhič, ki jo pogrešajo že nekaj dni. Neznanko so pokopali na središčem pokopališču.

× **Strela je udarila** ondan v hišo Vinka Špiljaka, posestnika v Dolu pri Šmarju, in tako oplazila moža, da ni mogel iz hiše, ki se je takoj vnela. Žena je planila iz postelje — bilo je ponoči — in rešila oba otroke, ker moža ni mogla odnesti. Jela je klicati na pomoč in ljudje so končno v zadnjem trenutku skozi okno rešili moža iz goreče hiše. Bil je popolnoma pri zavesti, a od strele tako ožgan, da so ga morali prepeljati v bolnico.

× **Na zadnjem živinskem sejmu v Ljubljani** so bili prašički za rejo po 104—240 din kos, pitani prašički po 9 din za kg žive teže, pršutarji pa po 8 din za kg žive teže.

Občni zbor

Zveze slovenskih agrarnih interesentov se vrši v nedeljo, dne 15. avgusta, ob 10. uri dop. v dvarani Kmetijske družbe v Ljubljani.

Samo kdor mnogo ve, lahko danes uspešno bojuje življenjski boj in tekmuje s svetom. Dober list te pouči o gospodarstvu, socialnih, političnih in kulturnih vprašanjih vsak teden sproti. Sebi torej koristiš, če naročuješ, pazljivo čitaš in točno plačuješ tak dober list, ki je za slovensko podeželje samo »Kmetijski list«, edini nesebični borec za veljavo in pravice slovenske vasi.

Iz tujine

■ Prometne avtomobilске nesreče so v New Yorku v prvih dveh mesecih letošnjega leta zahtevale 5500 smrtnih žrtev. Pri tem smrtni primeri ob prometnih nesrečah z drugimi vozili sploh niso vračunani.

■ Stalna letalska zveza med Rimom in Adis Abebo bo kmalu vzpostavljena. Razdalja med obema mestoma znaša 4500 km, pričakujejo pa, da bodo letala to dolgo pot lahko opravila v pičem času — 12 ur!

■ Novi zračni orjak Zeppelin »L. Z. 130«, ki ga grade sedaj v Nemčiji, bo napolnjen s helijem in ne več z vodikom. Toliko je Nemce zmotila zadnja strašna katastrofa, ko je njihov zrakoplov tik pred pristankom v Ameriki pogorel in je nesreča zahtevala visoko število smrtnih žrtev. Dela pa se bodo precej zavlekla, ker je helij dvakrat težji od vodika. Težjo zrakoplova bo namreč treba skrbeti za kakih 20 ton.

■ Strahotna eksplozija je nastala v finski tovarni za granate v Sveaborgu. V nekaj trenutkih po eksploziji se je zaradi nastalega požara in eksplodirajočih granat spremenil ves tovarniški rajon v pravi pekel. V nekem skladišču je eksplodiralo hkratu 300 velikih granat. Razneslo je tudi več bomb s strupenimi plini. Na srečo katastrofa v primeri s svojo razsežnostjo ni zahtevala prevelikega števila smrtnih žrtev. Doslej so ugotovili le 10 mrtvih ter 21 nevarno ranjenih. Obstojala je nevarnost, da bo uničeno celo mesto, vendar je požar že omejen in zadušjen ter je tako mesto izven nevarnosti.

■ Plače državnim uradnikom so povišali s 1. julijem za 8% — v Italiji. Povišane so tudi delavske mezde. Povišanje pomeni za državno blagajno pol milijarde lir več izdatkov.

■ Pol milijona komadov plinskih mask izdelajo na Angleškem, kjer jih je doslej pripravljeno 9 milijonov za civilno prebivalstvo. Angleži so s tem dosegli v tej proizvodnji svetovni rekord.

EKONOM

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, žilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Illovaec«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Sejmi

8. avgusta: v Studencu pri Krškem, Sv. Barbari v Halozah.
9. avgusta: v Ribnici, Kranju, Radečah pri Z. mostu, Žužemberku, Svetini, Središču.
10. avgusta: v Razkrižju, Slov. Gradcu, Sv. Lovrencu v Vuhredu, Kamniku, Dobu, Rovtahu, St. Lovrencu na Temenici, Dol. Lendavi, Gor. Radgoni, Podčetrtku, Mariboru, Ormožu, Ljutomeru.
11. avgusta: v Ljubljani, Trzinu, Brežicah, Celju, Hrastniku-Dolu, Mariboru, Ptuj, Trbovljah.
12. avgusta: v Črnomlju, Vrhniki, Rakeku, Sv. Juriju pri Celju-okolici, Turnišču.
13. avgusta: v Mariboru, Ptuj.
14. avgusta: v Domžalah, Kamniku, Ljubljani, Škofiji Loki, Trzinu, Leskovcu, Toplicah.

Živinski sejmi

V Mariboru so bili na zadnjem živinskem sejmu debeli voli po 4 do 5'50 din, poldebili

po 3'50 do 4'80 din, delavni voli pa po 3'25 do 4'25 din za kg žive teže. Biki so bili na prodaj po 3'50 do 4'30 din za kg žive teže.

Krave so se prodajale po tehle cenah: debele po 3'60 do 4'75 din, plemenske po 3'— do 3'75 din, klobasarice po 2'25 do 3'— din, molzne po 3'— do 3'50 din in breje krave po 3'— do 3'40 din za kg žive teže.

Telice so imele v Kranju na zadnjem sejmu cene od 5'50 do 6'50 din za kg žive teže.

Teleta so bila v Mariboru po 4'— do 6'75 dinarjev za kg žive teže.

Uradni tečaj za avgust

Ministrstvo financ je določilo za mesec avgust naslednje uradne tečaje: 1 napoleon-dor 298-50 Din, 1 zlata turška lira 339-70, 1 angl. funt 238, 1 ameriški dolar 43-35, 1 kanadski dolar 43, 1 nemška marka 13-50, 1 poljski zlot 8-20, 1 avstr. šiling 8-50, 1 belga 7-30, 1 penga 8-60, 1 braziljski milrajs 2-70, 1 egiptski funt 239, 1 urugvajski pesos 23-50, 1 argentinski pesos 13-50, 1 čilski pesos 1-35, 1 turška papirnata lira 34-80, 100 albanskih frankov 1420, 100 franc. frankov 170, 100 švic. frankov 1000, 100 ital. lir 228, 100 hol. goldinarjev 2390, 100 bolg. levov 45, 100 rum. lejev 32, 100 danskih kron 961, 100 šved. kron 1109-50, 100 norv. kron 1081-50, 100 španskih pezeta 150, 100 grških drahm 39-30, 100 češko-slov. kron 152, 100 finskih mark 95, 100 letonskih latov 815.

Vrednostni papirji

2 1/2 % Vojna škoda	Din 408—409-50
7 % investicijsko posojilo	Din 89-25—90
7 % Drž. hipotek. banke	Din 97—100
6 % begluške	Din 72—74
4 % agrarne	Din 51—53
7 % Blair posojilo	Din 85—86
8 % Blair posojilo	Din 96—97
Privilegirane agr. banke	Din 200—202

Kmetški hranilni in posojilni dom

V LJUBLJANI, Tavčarjeva ul. 1

Telefon št. 20-47 reg. zadr. z neomejeno zavezo Brzojavi: Kmetškim

Račun poštne hranilnice št. 14.257

RAČUN PRI NARODNI BANKI

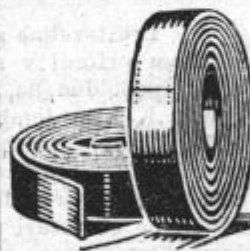
N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

Eskontuje menice

Daje
kratkoročna posojila

Izvršuje ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

GONILNA JERMENA

garantirane kakovosti

ŠIVALNA JERMENCA
VOSEK „PRIMA“

za jermena ter vse

MLINSKO-TEHNIČNE POTREBŠČINE

Vam nudi najsolidnejše

BRCAR & CO., Ljubljana, Kolodvorska 35

VI. Obiščite

MARIBORSKI TEDEN

od 31. julija do 8. avgusta 1937

50% popusta na železnicah in parnikih od 29. julija do 10. avg.

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Prva fitopatološka razstava - Pokušnja vin - Zgodovina - Umetnost - Grafična razstava - Tujski promet - Akvaristična - Kuncerejska - Golobarska razstava - Razstava malih živali - Modna revija - Mednarodni plesni turnir - „Sen kresne noči“ na prostem - Kongresi - Kongresi - Sportne prireditve - Veselični park na razstavišču i. t. d.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji

Zeleno, romantično Pohorje — Vinorodne Slo-

venske gorice — Gostoljubni, lepi Maribor

Vas vabijo!